

UOT -37.01

RƏNGLƏRİN İNSAN PSIXOLOGİYASINA TƏSİRİ*Məmmədova Aybəniz Əli qızı, Allahverdiyeva Raziyyə Qiyas qızı**Gəncə Dövlət Universiteti**sebine-sabina-memmedova@mail.ru*

Xülasə: Bu məqalədə rənglərin insan psixologiyasına təsirindən söhbət gedir. Soyuq və isti rənglərdən söhbət açılır. Rənglər insanı fəallaşdırır, sakitləşdirir, həyəcanlandırır, üşüdə və ya isidə, narahatlıq və ya rahatlıq gətirə bilər. İsti rənglər sarı, qırmızı, narıncı, qəhvəyidir. Soyuq rənglər yaşıl, mavi, bənövşəyi və bozdur. Soyuq rənglər qan dövranının azalmasına, damarların genişlənməsinə səbəb olur. İsti rənglər isə əksinə, qan dövranının artmasına, narahatlığın çoxalmasına səbəb olur.

Açar sözlər: soyuq, isti, qara, qırmızı, sarı, yaşıl, qəhvəyi, rənglər.

Ключевое слова: холодный, горячий, черный, красный, желтый, зеленый, цвета.

Keywords: cold, hot, black, red, yellow, green, colors.

Rənglərin insan psixologiyasına təsiri.

Rənglərlə bağlı insanlar müxtəlif fikirdə olsalar da, nəfəs alma, qan dövranı, nəbz, əzələ fəaliyyəti rənglərə görə dəyişir. Rənglər insanı fəallaşdırır, sakitləşdirir, həyəcanlandırır, üşüdə və ya isidə, narahatlıq və ya rahatlıq gətirə bilər. İsti rənglər sarı, qırmızı, narıncı, qəhvəyidir. Soyuq rənglər yaşıl, mavi, bənövşəyi və bozdur. Soyuq rənglər qan dövranının azalmasına, damarların genişlənməsinə səbəb olur. İsti rənglər isə əksinə, qan dövranının artmasına, narahatlığın çoxalmasına səbəb olur. Parlaq rənglər aktivlik hissi verir. Tutqun rənglər isə istirahət və rahatlıq hissi bəxş edir.

Ağ Rəng – neytral rəngdir, lakin bütün rənglərin sintezindən əmələ gəlmişdir. Ağ, günəş şüalarını olduğu kimi əks etdirir. Bu baxımdan ağ rəng, şəfalığı, saflığı, sabitliyi əks etdirir. Onda həm işıq parıltısı, həm də buz soyuqluğu var. Toy günü gəlinlərin bu rəngdə geyinməsi də bu təmizliyə işarədir. Ağ rəngə üstünlük verən insanlar hadisələrin mərkəzində olmaq istəyən, həyatsevər, işgüzar insanlar olurlar.

QARA Rəng - Qara rəng günəş şüalarını içinə çəkir və çölə hər hansı bir rəng buraxmır. Qara, şüurlu olaraq, başqalarında maraqlı və qəribə təəssürat oyatmaq istəyənlərin rəngidir. Belə insanlar öz həssaslığını boğmağa çalışır. Cəsur, təşəbbüsə meyilli, sağlam xarakterli olurlar. Bu rəng tez inciyən insanlar üçün müdafiə rolunda çıxış edir. Qara rəngdən həddən artıq istifadə həyatın inkarına, xaos, boşluğa gətirib çıxara bilər. Gördüyümüz hər hansı bir işdə diqqətimizin dağılmamasını istəyiriksə, qara rəngdən istifadə etməliyik. Kinoteatrlarda baxılan kinoya diqqətin cəlb olunması üçün bütün işıqlar söndürülür və ətraf qaranlıq olur. Lentlərin yuyulması zamanı lentlərin yanmaması üçün oradakı şərait qaranlıq olmalıdır.

BOZ Rəng – qara ilə ağ rəngin birləşməsidir. Bu rənglər, hər biri tək istifadə olunduqları zaman yeknəsək görünürlər. Lakin bacarıqlı bir əlin köməyi ilə uyğun aksesuarlarla gözəl şeylər meydana gətirmək olar. Boz, diplomatik və ağır rəng olmasına baxmayaraq, hərəkətsizliyi, ciddiyyəti təmsil edir. Boz rəngi seçənlər ətrafdakılardan qiymət gözləyirlər. Digər insanların fikirlərinə qarşı diqqətlidirlər, şəxsi mənfəət güdmürlər. Yaxşı dost olur, xəyalpərəstlirlər, duyğularını gizlətmirlər. Bu rəngi seçənlər, güvənli bir cəmiyyət içində yaşamağı arzu edirlər. Dözümsüz olduqları üçün özlərini xoşbəxt sayı bilmirlər. Sıxıntılarını, ürəklərində saxlamaqları psixoloji problemlər yaradır.

QIRMIZI Rəng – bu rəng güc, sağlamlıq və həyat eşqinin rəngidir. İnsanın təsvir üçün istifadə etdiyi ən qədim rəngdir. Həyata açıq, sadə, kompleksiz baxanların rəngidir. Əgər

təbiətə sakit bir insan bu rəngə üstünlük verirsə, demək bu rəngdən güc, enerji alır. Bir çox yemək firmalarının loqoları qırmızıdır. İşıqforlarda dayanma işarəsi də qırmızıdır. Avtomobili işə salmaq üçün açarı burduğumuzda, qarşımıza yağı göstərən əl tormozunun işığı, qapıların açıq olub-olmadığını göstərən, təhlükəsizlik kəmərinə bağlamağımız lazım olduğunu göstərən işıqlat yanır ki, bunların hamısı qırmızı rəngdə olur. Bir sözlə, qırmızı yaxınlaşdırıcı, hücum edən, istı, canlı, həyəcanlandırıcı və ehtiraslandırıcı cəhətləri özündə cəmləşdirən bir rəngdir.

MAVİ Rəng – mənəvi yüksəkliyi, salığı simvolizə edir. Özünə inamlı, həyatda və karyerada önəmli yer tutmaq üçün daim çalışanların rəngidir. Mavi rəng sevənlər səyahətə meyilli olur, dəniz, su daim onları özünə çəkir. Göy üz, dəniz mavidir. Göyün qatılığı, tündlüyü artdıqca dərinliyi də artır. Mavi rəng sakitləşdirici rəngdir. Bir çox sosial şəbəkələrin də istifadə etdiyi rəng mavidir. Mavi rəng yemək istəyini azaldır. Buna görə, bütün pəhriz məhsullarında göy rəngli yazılardan istifadə edilir. Banklar göy rəngli loqolardan istifadə edərək özlərinin dərinliyini vurğulayır. Mavi rənglə böyüklüklerini, yaşıl rənglə etibarlı olduqlarını vurğulayır.

YAŞIL Rəng – mülayim və səmimi insanların rəngidir. Sakitliyi xoşlayır, diqqət mərkəzində olmağı sevmirlər. Lakin uzun müddət istifadə edildikdə yorucu təsir bağışlayır. Yaşıl cavanlığın, yazın rəngidir. İşıqforlarda yaşıl rəng “keç” mənasındadır. Avtomobilin qısa fəraları yandırıldıqda paneldə göstərici olaraq yaşıl işıq yanır. Şəhərlərarası məsafəni göstərən yol lövhələri də demək olar ki, yaşıl rəngdədir. Yaşılada inam, arxayınçılıq, rahatlıq və qismən bir dərinlik var. Yataq otağının yaşıl rəngə boyadılması ailədə sakitliyə, mətbəxin yaşıl rəngə boyadılması isə aşpazların həvəslə işləməsinə səbəb olur. Əməliyyat otaqlarında həkimlər yaşıl xalat geyinirlər və əməliyyat olunan xəstənin cərrahiyyə müdaxiləsi olunacaq yerdən başqa bütün bədəni yaşıl parça ilə örtülür. Yaşıl rəngi digər rənglərə görə ilk sıraya yerləşdirən insanlar yaradıcı olurlar.

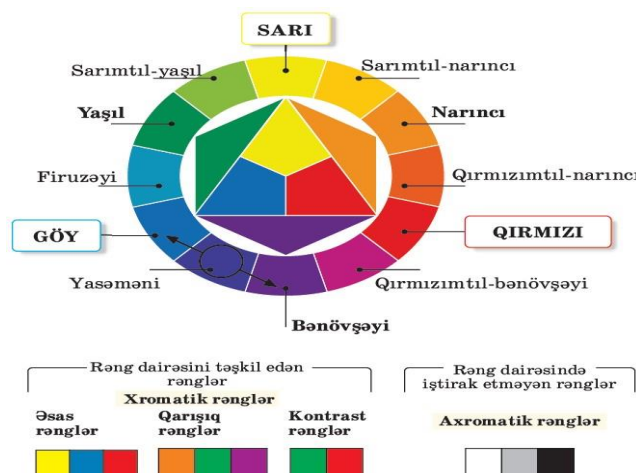
NARINCI Rəng – bu rəng çox tez diqqət çəkir. Əgər bir məhsulda narıncı rəngdən istifadə edilsə, “Bu məhsul hamı üçündür” mesajı verilir. Balaca uşaqlar üçün hazırlanan oyuncaq və geyimlərdə bu rəng üstünlük təşkil edir. İnsanlar bu rəngin olduğu yerə rahat və asanlıqla daxil ola biləcəkləri hissəyə qapılırlar. Bu rəngi sevənlər, başqalarının şöhrət işığında parıldamağını sevməyənlərdir. Bir qədər tərs, lakin ümumilikdə mehriban, dəyişkən şəraitə asanlıqla uyğunlaşırlar.

QƏHVƏYİ Rəng – güclü insanların rəngidir. Hərəkət və fikirlərində tələskənliyə yol vermirlər. Təmkinli və dolğun olduqları üçün hər şeyi öncədən düşünüb, addım atırlar. Ciddi insanlardır. Həyatın digər sahələrində olduğu kimi sevgidə də sakit və təmkinlidirlər. Daim düşünməyə meyilidirlər. Cəmiyyətdəki problemlər, siyasi vəziyyət ilə maraqlanırlar. Ancaq qəhvəyi rəngin gizli, özündən uzaqlaşdırıcı təsiri də var. Bu xüsusiyyətinə görə dünyadakı “fast food” yeyilən bütün restoranların divarları, stolları və stulları, adətən, qəhvəyi rəngə boyadılır. Bu restoranlarda müştəriyə dillə deyilməsə də, dördbucaqlı stollar, rahat olmayan stullar, tavan və döşəmənin rəngləri vasitəsilə “Burda çox oturma, yeməyini ye və get” mesajı çatdırılır.

ÇƏHRAYI Rəng – müdafiyyə, simpatiyaya, sevgiyə ehtiyac hiss edənlərin rəngidir. Onlarda tez-tez özünə inamın çatışmadığı hiss olunur. Həyatı çox zaman nağıla bənzədir, xəyalpərəst olurlar. Xəyaldan ayrılıb reallığı görəndə böyük sarsıntı keçirirlər. Həyat rəngidir. Bu rəngi sevənlər həyatı sevir, ondan zövq almağı bacarırlar.

SARI Rəng – bu rəngə üstünlük verənlər cəsarətli, insanları özünə cəlb etməyi bacaran, fasiləsiz olaraq yeni informasiya axtaran, eqosentrik, şən və hazırcavab olurlar. Hakimiyyəti sevir, elmdə, incəsənətdə uğur qazana bilirlər. Daim xoşbəxtliyə can atır və nail olmaq üçün əllərindən gələni edirlər. Çatışmayan cəhətləri lovğa, dikbaş olmalarıdır. Rəngdə bir parlaqlıq və istilik var. Rahatlığı və aydınlığı təmsil edir. İşıqforlarda yanan sarı işıq “hazır

ol” mənasını verir. Sarı rəngdə bir keçicilik var. Günəşin sarı işıqlarında da keçicilik var. Cücənin sarı rəngində də keçicilik var.

Ədəbiyyat

1. Mikayıl Abdullayev. Rəngkarlıq qrafika. Sərvət. Bakı. 2001. (Əyani vəsait olaraq).
2. Səttar Bəhlulzadə. Rəngkarlıq qrafika. Sərvət. Bakı. 2013. (Əyani vəsait olaraq)
3. Страуб Ф. Цвет в искусстве М. 2011
4. Свет и цвет в живописи особенности изображения. М. 2010

ВЛИЯНИЕ ЦВЕТА НА ПСИХОЛОГИЮ ЧЕЛОВЕКА

Мамедова Айбаниз Али кызы, Аллаhverдиева Разия Гияс кызы
Резюме

В данной статье рассматривается влияние цветов на психологию человека. Обсуждаются холодные и теплые цвета. Цвета могут активировать, успокаивать, согревать, охлаждать или согревать, вызывать страх или комфорт. Теплые цвета – желтый, красный, оранжевый. Холодные цвета – зеленый, синий, фиолетовый и серый. Холодные цвета ухудшают кровообращение и расширяют кровеносные сосуды. Увеличение количества теплых цветов приводит к усилению кровообращения и повышению тревожности.

THE INFLUENCE OF COLOURS ON HUMAN PSYCHOLOGY

Mammadova Aybaniz Ali, Allahverdiyeva Raziyya Qiyas
Summary

This article discusses the effect of colors on human psychology. Cold and warm colors are discussed. Colors can activate, calm, warm, cool or warm, fear or comfort. Warm colors are yellow, red, orange. Cool colors are green, blue, purple and gray. Cold colors cause blood circulation to decrease and blood vessels to expand. An increase in warm colors leads to increased blood circulation and increased anxiety.

Rəyçi: Rəsulova Elnarə

İncəsənət kafedrasının 20 noyabr 2024 –cü il tarixli iclasın 03 sayılı protokolu

Daxil olma tarixi 21 noyabr 2024-cü il